ومن يتوكل على الله فهو حسبه

قد الطبعت هذه الرسالة المشتملة على مسائل
الدينية الموسومة

خلاصة
فقه كيدانى

فى بلد التاشكند فى المطبع ايلين

Дозволено цензурою С.-Петербургъ. 20 Іюля 1901 года.

ТАШКЕНТЪ.
Типо-Литографія В. М. Ильина.
1901.

بسم الله الرحمن الرحيم

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ وَالصَّلوٰة

حمد وثنا ثابت است مر الله تعالی را که پروردگار عالمیانست ونیکوئی آخرت مر پرهیزکارانراست ودرود

وَالسَّلَامُ عَلٰى رَسُولِهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ (اعلم) أَنَّ الْعَبْد

نازل باد بر رسول او نام او محمد اند وبر جمیع آل او بدان که البته بنده از مو

مُبْتَلٰى بَيْنَ أَنْ يُطِيعَ اللّٰهَ تَعَالٰى فَيُثَابَ وَبَيْنَ أَنْ يَعْصِيَ

شده است درمیان اینکه اطاعت کند خدا را پس ثواب داده شود ومیان اینکه عصیان ک

فَيُعَاقَبَ وَالْاِبْتِلَاءُ يَتَعَلَّقُ بِالْمَشْرُوعِ وَغَيْرِ الْمَشْرُوعِ فِعْلًا

خدا را بس عقاب کرده شود یعنی از مودن تعلق دارد بمشروع وبغیر مشروع ازروی کر

وَتَرْكًا فَلَا بُدَّ مِنْ بَيَانِ أَنْوَاعِ الْمَشْرُوعَاتِ وَغَيْرِ الْمَشْرُوعَات

وازروی ناکردن بس ناچارست زبیان کردن انواع مشروعات وغیر مشروعات

وَبَيَانِ مَعَانِيهَا وَأَحْكَامِهَا لِيَسْهُلَ عَلَى الطَّالِب

وبیان معانی مشروعات وغیرمشروعات واحکام ایندو تاکه آسان شود بر طالب

دَرْكُهَا وَضَبْطُهَا فَنَقُولُ وَبِاللّٰهِ التَّوْفِيقُ الْمَشْرُوعُ اَرْبَعَةُ

دریافتن آن ویاد کردن آن بس میکوئیم ماوحال آنکه بالله ست توفیق دادن مشروعات چهار

اَنْوَاعٍ فَرْضٌ وَوَاجِبٌ وَسُنَّةٌ وَمُسْتَحَبٌّ وَيَلِيهَا الْمُبَاحُ

نوع ست وفرض وواجب وسنت ومستحب ویلی میشود مشروعات را مباح

وَغَيْرُ الْمَشْرُوعِ نَوْعَانِ مُحَرَّمٌ وَمَكْرُوهٌ .وَيَتْلُوهُمَا

وغیر المشروع دونوع ست حرام مکروه وتابع میشود باینها

الْمُفْسِدُ لِلْعَمَلِ الْمَشْرُوعِ فِيهِ فَالْكُلُّ ثَمَانِيَةُ اَنْوَاعٍ ۞

رمفسد مر عمل مشروع فیه بس همه مشروع وغیر مشروع هشت نوع ست

اَمَّا الْفَرْضُ فَمَا ثَبَتَ بِدَلِيلٍ قَطْعِيٍّ لَا شُبْهَةَ فِيهِ

امّا فرض بس آنچیزیکه ثابت شد ست بدلیل قطعی که نیست شبهه دران دلیل

وَحُكْمُهُ الثَّوَابُ بِالْفِعْلِ وَالْعِقَابُ بِالتَّرْكِ بِلَا عُذْرٍ

وحکم فرض ثوب ست بسبب کردن وعذاب ست بسبب ترك کردن بی عذر

وَالْكُفْرُ بِالْاِنْكَارِ فِي الْمُتَّفَقِ عَلَيْهِ ۞ وَالْوَاجِبُ مَا ثَبَتَ

وکفر ست بسبب انکار کردن در فرض متفق علیه وواجب آنچیز یست که ثابت شد ست

بِدَلِيلٍ ظَنِّيٍّ فِيهِ شُبْهَةٌ وَحُكْمُهُ كَحُكْمِ الْفَرْضِ عَمَلًا

بدلیل ظنی که در همون دلیل شبهه ست وحکم واجب مثل حکم فرض ست از روی عمل

لَا اِعْتِقَادًا حَتّٰى لَا يُكَفَّرُ جَاحِدُهُ وَالسُّنَّةُ مَا وَاظَبَ

نه از روی اعتقاد تا آنکه کافر نمیشود منکر شوندهٔ واجب وسنت آنست که مداومت نمود

النَّبِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَعَ تَرْكِهِ مَرَّةً اَوْمَرَّتَيْنِ وَحُكْمُهُ الثَّوَابُ

نبی علیه السلام با ترك آنچیز یك بار یا دوبار وحکم سنت ثواب ست

بِالْفِعْلِ وَالْعِقَابُ بِالتَّرْكِ فِي الْهُدٰى ۞ وَالْمُسْتَحَبُّ مَا فَعَلَهُ

بسبب کردن وعذاب ست بسبب ترك کردن درسنت مؤکده مستحب آنچیز یست که کرد اورا

النَّبِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَرَّةً وَتَرَكَهُ أُخْرَى ‧ وَمَا أَحَبَّهُ السَّلَفُ

نبی علیه السلام یک بار و ترک کرد او را بار دیگر و آنچه دوست داشته ست او را سلف

وَحُكْمُهُ الثَّوَابُ بِالْفِعْلِ وَعَدَمُ الْعِقَابِ بِالتَّرْكِ وَالْمُبَاحُ مَا

وحکم او ثواب ست بسبب کردن و عدم عذاب ست بسبب ترک کردن مباح

يُخَيَّرُ الْعَبْدُ فِيهِ بَيْنَ الْإِتْيَانِ وَالتَّرْكِ وَحُكْمُهُ عَدَمُ

آنچیزیست که مخیر گذاشته شد ست بنده میانهٔ آوردن و میانهٔ ترک کردن و حکم مباح عدم

الثَّوَابِ وَعَدَمُ الْعِقَابِ فِعْلًا وَتَرْكًا وَالْمُحَرَّمُ مَا ثَبَتَ النَّهْيُ

ثواب ست و عدم عذاب ست از روی کردن و از روی ترک کردن و محرم آنچیزیست که ثابت شد ست نهی

فِيهِ بِلَا مُعَارِضٍ وَحُكْمُهُ الثَّوَابُ بِالتَّرْكِ لِلّٰهِ عَزَّ وَجَلَّ

در وی بی معارض و حکم محرم ثواب ست بسبب ترک کردن برای خدای غالب و بزرگ

وَالْعِقَابُ بِالْفِعْلِ وَالْكُفْرُ بِالْاِسْتِحْلَالِ فِي الْمُتَّفَقِ

وعذاب ست بسبب کردن وکفر ست بسبب حلال شمردن در حرام متفق

عَلَيْهِ وَالْمَكْرُوهُ مَا ثَبَتَ النَّهْيُ فِيهِ مَعَ الْمُعَارِضِ وَحُكْمُهُ

علیه و مکروه آنچیزیست که ثابت شد ست نهی در او با معارض و حکم مکروه

الثَّوَابُ بِالتَّرْكِ الْمَوْصُوفِ وَخَوْفُ الْعِقَابِ بِالْفِعْلِ وَعَدَمُ

ثواب ست بسبب نا کردن که صفت کرده شده وخوف عذاب ست بسبب کردن و عدم

الْكُفْرِ بِالْاِسْتِحْلَالِ ۞ وَالْمُفْسِدُ هُوَ النَّاقِضُ لِلْعَمَلِ الْمَشْرُوعِ

کفر ست بسبب حلال شمردن ومفسد عملی ست که شکننده ست مر عملی که شروع کرده شد

فِيهِ وَحُكْمُهُ الْعِقَابُ بِالْفِعْلِ عَمْدًا وَعَدَمُهُ سَهْوًا ۞ ثُمَّ

دران حکم مفسد عذاب ست بسبب کردن از روی قصد و عدم عذ بست از روی سهو بعد

اِعْلَمْ بِأَنَّ الصَّلٰوةَ جَامِعَةٌ لِلْأَرْبَعَةِ الْأَوَّلِ شَرْعًا وَقَدْ

ازان بدان بدرستیکه نماز گرد کننده ست مر چهار اول را از روی شرع و گاها

تُوجَدُ الْاَرْبَعَةُ الْاُخَرُ فِيهَا طَبْعًا فَلَابُدَّ مِنْ تَفْصِيلِ

یافته میشود چهار اخیررا در نماز ازروی طبع اس ناچارست از جدا کردن

كُلِّ نَوْعٍ وَتِعْدَادِهَا بِطَرِيقِ الْاِخْتِصَارِ وَالْاِنْحِصَارِ مُرَتَّبًا

هر نوع واز شمردن آنها براه قصر کردن وبند کردن در حالیکه مرتب

عَلَى ثَمَانِيَةِ اَبْوَابٍ تَيْسِيرًا لِلْمُؤْمِنِينَ (اَلْبَابُ الْاَوَّلُ

بر هشت باب از جهت آسان شدن مر مؤمنان باب اوّل

فِي الْفَرَايِضِ) وَهِيَ خَمْسَةَ عَشَرَ بَعْضُهَا خَارِجِيَّةٌ وَبَعْضُهَا

در بیان فرایض نمازست وآن فرضها پانزده است بعض آ فرض خارجی ست وبعض آن

دَاخِلِيَّةٌ اَمَّا الْخَارِجِيَّةُ فَثَمَانِيَةٌ اَلْوَقْتُ وَطَهَارَةُ الْبَدَنِ

داخلی ست اما فرض خارجی بس هشت ست یکی آن فرض وقت ست ویکی آن پاکی بدن

وَالثَّوْبِ وَالْمَكَانِ وَسَتْرُ الْعَوْرَةِ وَاسْتِقْبَالُ الْقِبْلَةِ وَالنِّيَّةُ

ویکی آن پاکی جامه ویکی آن پاکی مکان ویکی آن پوشیدن عورت ویکی آن استقبال قبله ویکی آن نیت

وَالتَّكْبِيرَةُ الْاُولَى وَالدَّاخِلِيَّةُ سَبْعَةٌ اَلْقِيَامُ وَالْقِرَاءَةُ

ویکی آن تکبیر تحریمه وفرض داخلی هفت ست یکی آن قیام ست ویکی آن قرأت

وَالرُّكُوعُ وَالسُّجُودُ وَالْقَعْدَةُ الْاَخِيرَةُ وَالتَّرْتِيبُ فِيمَا

ویکی آن رکوع ویکی آن سجود ویکی آن قعدهٔ اخیر ویکی آن ترتیب در آنکه

اتَّحَدَتْ شَرْعِيَّتُهُ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ اَوْ فِي جَمِيعِ الصَّلٰوةِ وَالْخُرُوجُ

متحدست شرعیت او در هر رکعت یا بهر تمام نماز ویکی آن بیرون

بِفِعْلِ الْمُصَلِّي (اَلْبَابُ الثَّانِي فِي الْوَاجِبَاتِ) وَهِيَ اَحَدٌ

آمدن بفعل نماز گذارنده باب دوم در بیان واجبات نماز ست وآن واجبات

وَعِشْرُونَ مِنْهَا مَا يَعُمُّ جَمِيعَ الْمُصَلِّينَ وَالصَّلٰوةِ وَهِيَ

بیست یک ست وبعض آن واجب عام میشود تمام نماز گذارنده را و تمام نماز را وآن واجبات

سَبْعَةٌ وَمِنْهَا مَا يَخْتَصُّ بَعْضَ الْمُصَلِّينَ وَالصَّلٰوةِ وَهِيَ
عام هفت ست و بعض آن واجب خاص میشود بعض نماز گذارنده را و بعض نماز را و آن واجبات

اَرْبَعَةَ عَشَرَ اَمَّا الْعَامُّ فَلَفْظُ التَّكْبِيرِ لِلتَّحْرِيمَةِ وَالْقَعْدَةِ
خاص چهار ده ست امّا واجبات عام بس لفظ تکبیر ست برای تحریمه وقعدهٔ

الْاُولٰى وَالتَّشَهُّدُ فِي الْقَعْدَتَيْنِ وَالطُّمَانِينَةُ فِي الرُّكُوعِ
اولی وتشهد خواندن در دوقعده وآرام گرفتن در رکوع

وَالسُّجُودِ وَاِتْيَانُ كُلِّ فَرْضٍ فِي مَوْضِعِهِ وَكُلِّ وَاجِبٍ كَذٰلِكَ
ودر سجود وآوردن هر فرض در جای خود وآوردن هر واجب مثل فرض

وَالْخُرُوجُ بِلَفْظِ السَّلَامِ وَاَمَّا الْخَاصُّ فَتَعْيِينُ الْاُولَيَيْنِ
وبیرون آمدن از نماز بلفظ سلام واما واجبات خاص بس تعیین کردن دو رکعت اول را

لِلْقِرَاءَةِ وَتَعْيِينُ الْفَاتِحَةِ لَهُمَا وَاقْتِصَارُهَا عَلٰى
برای قرأت وتعیین کردن سورهٔ فاتحه را برای دو رکعت اول وقصر کردن فاتحه بر

مَرَّةٍ وَضَمُّ سُورَةٍ اَوْ ثَلٰثِ اٰيَاتٍ قَصِيرَةٍ اَوْ اٰيَةٍ طَوِيلَةٍ
یك بار وضم کردن سوره یا ضم کردن سه آیت کوتاه یا یك آیت دراز

مَعَهَا وَتَقْدِيمُ الْفَاتِحَةِ عَلَيْهَا وَهٰذِهِ عَلٰى مَنْ عَلَيْهِ
با فاتحه وتقدیم کردن سورهٔ فاتحه را برسوره واین واجبات برآنکسیست که واجب ست

الْقِرَاءَةُ وَالْقُنُوتُ فِي الْوِتْرِ وَالْجَهْرُ فِي مَوْضِعِهِ جَمَاعَةً
براو قرأت ودعاء قنوت خواندن در وتر بلند خواندن در جای بلند در جماعت

وَالْمُخَافَتَةُ كَذٰلِكَ وَاِنْصَاتُ الْمُقْتَدِي وَقْتَ قِرَاءَةِ الْاِمَامِ
وپست خواندن درجای پست درجماعت وخاموش بودن مقتدی در وقت قرأت امام

وَمُتَابَعَةُ الْاِمَامِ عَلٰى اَيِّ حَالٍ وَجَدَهُ وَاِنْ لَمْ يَكُنْ
وتابع بودن مقتدی امام را بر کدام حالیکه یابد امام را واگرچه نباشد

مَحْسُوبًا مِنْ صَلٰوتِه وَسَجْدَةُ التِّلَاوَةِ عَلَى الْاِمَامِ وَالْمُنْفَرِدِ
محسوبا از نماز او وسجدهٔ تلاوت کردن بر امام وبر منفرد

وَتَكْبِيرَاتُ الْعِيدَيْنِ وَتَكْبِيرُ رُكُوعِهِمَا وَسَجْدَةُ السَّهْوِ عَلَى
وتکبیرهای دو عید وتکبیر رکوع آند وعید وسجدهٔ سهو بر

الْاِمَامِ وَالْمُنْفَرِدِ بِتَرْكِ الْوَاجِبِ فِي الثَّمَانِيَةِ الْاَوَّلِ مِنَ
امام وبر منفرد وبسبب ترک واجب در هشت واجبات اوّل از

الْقِسْمِ الْاَخِيرِ وَفِي جَمِيعِ الصُّوَرِ مِنَ الْقِسْمِ الْاَوَّلِ اِلَّا
قسم اخیر ودر جمیع صورتهای از قسم اوّل مکر

الطُّمَانِينَةَ فَاِنَّهَا وَاجِبَةٌ لِلْغَيْرِ ﴿الْبَابُ الثَّالِثُ فِي السُّنَنِ﴾
در طمانیه بس طمانیه واجب ست باکمال غیر باب سوم در بیان سنتهای نماز ست

وَهِيَ سَبْعَةٌ وَعِشْرُونَ الْعَامُ سَبْعَةَ عَشَرَ وَهِيَ رَفْعُ
وآن سنتها بسیت وهفت ست سنت عام هفده اند وآن بروا نتن

الْيَدَيْنِ فِي التَّحْرِيمَةِ وَفِي الْقُنُوتِ وَفِي تَكْبِيرَاتِ
هر دو دست در تکبیر تحریمه ودر ودعاء قنوت ودر تکبیرهای

الْعِيدَيْنِ وَنَشْرُ الْاَصَابِعِ ثَمَّةَ وَالثَّنَاءُ وَوَضْعُ الْيَمِينِ
دوعید وپراکنده کردن انکشتان در بر داشتن وثنا خواندن نهادن دست راست

عَلَى الشِّمَالِ وَتَكْبِيرَاتُ الْاِنْتِقَالَاتِ حَتَّى الْقُنُوتِ
بر بالای دست جب وتکبیرهای انتقالات تکبیر قنوت

وَتَسْبِيحُ الرُّكُوعِ ثَلَاثًا وَاَخْذُ الرُّكْبَتَيْنِ فِي الرُّكُوعِ وَتَفْرِيجُ
وتسبیح کفتن در رکوع سه بار وکرفتن دوز انو در رکوع وکشاده داشتن

الْاَصَابِعِ فِيهِ وَالْقَوْمَةُ وَالْجَلْسَةُ وَالسَّجْدَةُ عَلَى سَبْعَةِ اَعْضَاءٍ
انکشتان در رکوع وراست ایستادن ونشستن ونسجده کردن بر هفت اعضا

وَتَسْبِيحُ السُّجُودِ ثَلٰثًا وَالصَّلٰوةُ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ
وتسبيح كفتن در سجود سه بار ودرود فرستادن برنبى صلى الله عليه

وَسَلَّمَ بَعْدَ التَّشَهُّدِ وَالدُّعَاءُ بَعْدَهُ لِنَفْسِهِ وَلِجَمِيعِ الْمُسْلِمِينَ
وسلم بعد ازتشهد خواندن ودعا خواندن بعد از درود براى خود وبراى همهٔ مسلمانان

وَالسَّلَامُ يَمْنَةً وَيَسْرَةً وَالْخَاصُّ عَشْرَةٌ جَهْرُ الْإِمَامِ بِالتَّكْبِيرِ
وسلام دادن بجانب راست بجانب جب وسنت خاص ده ست جهر كردن امام تكبير را

وَمُقَارَنَةُ الْمُقْتَدِي تَكْبِيرَهُ بِتَكْبِيرِ الْإِمَامِ وَمُتَابَعَتُهُ لَهُ فِي سَائِرِ
ونزديك كردن مقتدى تكبيرش را به تكبير امام وتابع بودن مقتدى مرامام در جميع

أَفْعَالِهِ وَالتَّعَوُّذُ إِخْفَائُهُ وَالتَّسْمِيَةُ بَعْدَهُ وَإِخْفَائُهَا وَهٰذِهِ
افعالش واعوذ كفتن آهسته كفتن اعوذ وبسم الله كفتن بعد از اعوذ وآهسته كفتن بسم الله

الْأَرْبَعَةُ لِلْإِمَامِ وَالْمُنْفَرِدِ وَالتَّأْمِينُ سِرًّا لَهُمَا وَلِلْمُقْتَدِي
واين چهار سنت براى امام وبراى تنها كذار وآمين كفتن آهسته مرامام ومرمنفرد وبراى ومقتدى

فِي الْجَهْرِيَّةِ وَالتَّسْمِيعُ لِلْإِمَامِ وَلِلْمُقْتَدِي التَّحْمِيدُ
در نماز جهريه وسمع الله لمن حمده كفتن مرامام ومر مقتدى ربنالك الحمد كفتن

وَلِلْمُنْفَرِدِ الْجَمْعُ وَافْتِرَاشُ رِجْلِهِ الْيُسْرَى لِلْجُلُوسِ
ومر منفرد جمع كردن هردو وكستردن پاى جب براى نشستن

عَلَيْهَا مَعَ نَصْبِ الْيُمْنَى فِي الْقَعْدَةِ لِلرِّجَالِ وَلِلنِّسَاءِ
برآن پاى با ايستاده كردن پاى راست در قعده مرمردان ومرزنان

التَّوَرُّكُ (الْبَابُ الرَّابِعُ فِي الْمُسْتَحَبَّاتِ) وَهِيَ ثَلٰثَةٌ وَعِشْرُونَ
بردنبه نشستن باب چهارم دربيان مستحبات نمازست وانمستحب بيست وسه ست

الْعَامُّ أَرْبَعَةَ عَشَرَ تَرْكُ الْاِلْتِفَاتِ يَمِينًا وَشِمَالًا كَمَا قِيلَ
مستحبات عام چهارده است ترك كردن نكاه ست بطرف راست وبطرف جب چنانچه كفته شده است

وَتَغْطِيَةُ الْفَمِ عِنْدَ غَلَبَةِ التَّثَاؤُبِ وَدَفْعُ السُّعَالِ مَا

وپوشانیدن دهن‌ست نزد غلبهٔ خمیازه وکردانیدن سرفه

اسْتَطَاعَ وَزِيَادَةُ الْقِرَاءَةِ عَلَى ثَلَاثِ آيَاتٍ وَتَرْتِيلُ الْقِرَاءَةِ

آنقدرکه‌قادرشود وزیاده کردن قرأت بر سه آیت وآرامیده‌خواندن قرأت

وَتَسْوِيَةُ الرَّأْسِ مَعَ الظَّهْرِ فِي الرُّكُوعِ وَوَضْعُ رُكْبَتَيْهِ

وبرابر کردن سر با پشت در رکوع ونهادن دوزانو

قَبْلَ يَدَيْهِ عَلَى الْأَرْضِ وَيَدَيْهِ قَبْلَ الْأَنْفِ وَالْأَنْفِ قَبْلَ الْجَبْهَةِ

پیش از دودست بر زمین ودو دست پیش از بینی وبینی پیش از پیشانی

لِلسُّجُودِ وَعَلَى عَكْسِ ذٰلِكَ الرَّفْعُ لِلْقِيَامِ وَالسُّجُودُ

برای سجده وبر عکس اوست برداشتن برای ایستادن وسجده

بَيْنَ الْيَدَيْنِ وَتَوْجِيهُ أَصَابِعِ يَدَيْهِ وَرِجْلَيْهِ نَحْوَ الْقِبْلَةِ

کردن میانهٔ دودست ومتوجه کردن انکشتان دودست خود ودو پای خود بسوی قبله

وَتَرْكُ مَسْحِ التُّرَابِ وَالْعَرَقِ قَبْلَ السَّلَامِ وَالْفَصْلُ بَيْنَ

وترك مسح کردن خاك وخوی پیش از سلام وجداکردن میانهٔ

الْقَدَمَيْنِ قَدْرَ أَرْبَعَةِ أَصَابِعَ فِي الْقِيَامِ وَوَضْعُ يَدَيْهِ عَلَى

مقدم مقدر چهار انکشت در قیام ونهادن ودوست خود بر

فَخِذَيْهِ فِي الْقَعْدَةِ وَتَحْوِيلُ وَجْهِهِ يَمْنَةً وَيَسْرَةً عِنْدَ

دوران در قعده کردانید روی‌خودبسوی‌راست وبسوی جب نزد

السَّلَامِ وَالْخَاصُّ تِسْعَةٌ رَفْعُ يَدَيْهِ فِيمَا سُنَّ حِذَاءَ

سلام دادن ومستحبات خاص نه ست براشتن دودست خود درجائیکه مسنونست برابر

شَحْمَتَيْهِ لِلرِّجَالِ وَحِذَاءَ الْمَنْكِبِ لِلنِّسَاءِ وَوَضْعُ الْيَدَيْنِ

دوبناکوش مرمردانرا برابر کتف مرزنانرا ونهادن دودست

تَحْتَ السُّرَّةِ لِلرِّجَالِ وَعَلَى الصَّدْرِ لِلنِّسَآءِ وَاِخْرَاجُ الْكَفَّيْنِ

در زیر ناف مرمردانرا وبر سینه مرزنانرا وبراوردن دوکف

مِنَ الْكُمَّيْنِ عِنْدَ التَّحْرِيمَةِ لِلرِّجَالِ وَالْقِرَآءَةِ عَلَى قَدْرِ

از دو آستین نزد تکبیر تحریمه مرمردان وقرأت کردن براندازهٔ که روایت

الْمَرْوِيِّ لِلْاِمَامِ وَزِيَادَةُ التَّسْبِيحَاتِ عَلَى الثَّلٰثِ وِتْرًا لِلْمُنْفَرِدِ

کرده شده است مرامام وزیاده کردن تسبیحات برسه درحالیکه باشد طاق مرتنها کذار

وَاِبْعَادُ الضَّبْعَيْنِ مِنَ الْبَطْنِ وَالْبَطْنِ مِنَ الْفَخْذِ وَالْفَخْذِ

ودور داشتن دوبازو ازشکم وشکم از ران وران

مِنَ السَّاقِ وَالسَّاقِ مِنَ الْاَرْضِ فِي الرُّكُوعِ وَالسُّجُودِ

از پاچه وپاچه از زمین در رکوع دور سجود

لِلرِّجَالِ وَبِالْعَكْسِ لِلنِّسَآءِ وَقِرَآءَةُ الْفَاتِحَةِ بَعْدَ الْاُولَيَيْنِ

مرمردان وبعکس آن مرزنان وخواندن سورهٔ فاتحة بعداز دورکعت اول

لِلْمُفْتَرِضِ فِي الْمَشْهُورِ وَالتَّسْمِيَةُ قَبْلَ الْفَاتِحَةِ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ

مر فرض کذار درروایت مشهوره وبسم الله کفتن پیش از سورهٔ فاتحه در هر رکعت

لِمَنْ سَنَّ وَانْتِظَارُ الْمَسْبُوقِ فَرَاغَ الْاِمَامِ ﴿الْبَابُ الْخَامِسُ

مرکسی راکه مسنونست ومنتظر بودن مسبوق تافارغ شدن امام ازنماز باب پنجسم

فِي الْمُحَرَّمَاتِ﴾ وَهِيَ اَرْبَعَةَ عَشَرَ عَلَى الْعُمُومِ الْجَهْرُ

در بیان محرمات نماز وآن چهارده ست بنا بر عموم بلند کفتن

بِالتَّسْمِيَةِ وَبِالتَّامِينِ وَالْاِلْتِفَاتُ يَمِينًا وَشِمَالًا

بسم الله وبلند کفتن آمین ونکریستن بطرف راست وبطرف جب

بِتَحْوِيلِ بَعْضِ الْوَجْهِ وَالنَّظَرُ اِلَى السَّمَآءِ وَالْاِتِّكَآءُ

بکردانیدن بعض روی ونکاه کردن بسوی آسمان وتکیه کردن

على

عَلَى الْاُسْطُوَانَةِ اَوِالْيَدِ وَنَحْوِهِ بِلَا عُذْرٍ فِي الْفَرَايِضِ

بر ستون یا بر دست ومانند آن بی عذر در نمازهای فرض

وَرَفْعُ الْيَدَيْنِ فِي غَيْرِ مَا شُرِعَ وَرَفْعُ الْاَصَابِعِ فِي الرُّكُوعِ

وبر داشتن دو دست در جز آنکه مشروع شده است وبر داشتن انگشتها در رکوع

وَالسُّجُودِ عَنِ الْاَرْضِ وَالْجُلُوسُ عَلَى عَقِبَيْهِ لِلتَّشَهُّدِ وَالْعَبَثُ

ودور سجود از زمین ونشستن بر دو پاشنه برای تشهد وبازی کردن

بِثَوْبِهِ اَوْبَدَنِهِ دُونَ الثَّلَاثِ وَالْاِشَارَةُ بِالسَّبَابَةِ كَاَهْلِ الْحَدِيثِ

بجامهٔ خود یا بتن خود کم از سه بار واشارت کردن بانگشت شهادت مانند اهل حدیث

وَقَصْرُ السَّلَامِ عَلَى جَانِبٍ وَالْقُنُوتُ فِي غَيْرِ الْوِتْرِ وَالزِّيَادَةُ

وکوتاه کردن سلام بر یک جانب وقنوت خواندن در غیر وتر وزیاده کردن

فِي التَّكْبِيرِ وَالثَّنَاءِ وَالتَّسْبِيحَاتِ وَالتَّشَهُّدِ عَلَى السُّنَّةِ وَتَرْكُ

در تکبیر ودر ثنا ودر تسبیحات ودر تشهد بر قدریکه سنت است وترک کردن

الْوَاجِبِ مِمَّا سَبَقَ عَمْدًا وَفِي الْمُحِيطِ ذُكِرَتِ الْمُحَرَّمَاتُ فِي

واجبیکه از واجبات گذشته ازروی قصد ودر کتاب محیط ذکر کرده شده است محرمات را در

الْمَكْرُوهَاتِ (الْبَابُ السَّادِسُ فِي الْمَكْرُوهَاتِ) وَهِيَ تِسْعَةٌ

فصل مکروهات باب ششم دربیان مکروهات نماز است وآن نه‌گانه

وَخَمْسُونَ الْعَامُ اِثْنَانِ وَاَرْبَعُونَ تَكْرَارُ التَّكْبِيرِ وَالْعَدُّ

ونه اند مکروهات عام چهل دو اند تکرار کردن تکبیر است وشمردن

بِالْيَدِ لِلْآيِ وَنَحْوِهَا وَالتَّخَصُّرُ وَمَا هُوَ مِنْ اَخْلَاقِ

بدست مر آیت ها ومانند آیت ودست برتهیگاه ماندن وآن فعلیکه از فعلهای

الْجَبَابِرَةِ وَالتَّنَحْنُحُ بِلَا عُذْرٍ وَلَوْ بِغَيْرِ حَرْفٍ وَالتَّنَخُّمُ

تکبیران است سرفیدن بی عذر واگرچه باشد بی حرف وبینی افشردن

وَالنَّفْخُ غَيْرُ الْمَسْمُوعِ وَاِمْسَاكُ الدَّرَاهِمِ فِي الْفَمِ

ودمیدن که شنیده نشود ونگاه داشتن تنکه

وَنَحْوِهَا بِحَيْثُ لَا يَمْنَعُ الْقِرَاءَةَ وَاِعْلَاءُ الرَّأْسِ عَنِ الظَّهْرِ

فِي الرُّكُوعِ وَالْاِتْمَامُ مَا بَيْنَ الْاَثْنَاءِ تَرْكُ قَلِيلٍ مِنَ

الْحَمْدِيَّةِ وَتَرْكُ سُنَّةٍ مِنَ السُّنَنِ وَاِتْمَامُ الْقِرَاءَةِ فِي

نخود وترك وكردن سنت از سنتها وتمام كردن قرأت را

الرُّكُوعِ وَتَحْصِيلُ الْاَذْكَارِ فِي الْاِنْتِقَالَاتِ وَوَضْعُ يَدَيْهِ

ونهادن دودست خود

قَبْلَ رُكْبَتَيْهِ عَلَى الْاَرْضِ لِلسُّجُودِ بِلَا عُذْرٍ وَرَفْعُهُمَا

بَعْدَ رُكْبَتَيْهِ لِلْقِيَامِ كَذَلِكَ وَالْاِبْدَاءُ وَتَغْطِيَةُ الْفَمِ اِلَّا

مانندیك وپوشانیدن

غَلَبَةَ التَّثَاؤُبِ وَغَمْضُ الْعَيْنَيْنِ وَقَلْبُ الْحَصَى اِلَّا اَنْ

لَا يُمْكِنَهُ السُّجُودُ فَاَتَى بِهِ مَرَّةً اَوْ مَرَّتَيْنِ وَمَسْحُ جَبْهَتِهِ

ممکن نباشد اورا سجده ... یا دوبار وپاك كردن پیشانی خود

مِنَ التُّرَابِ وَالْعَرَقِ قَبْلَ الْفَرَاغِ وَكَفُّ الثَّوْبِ وَالتَّثَاؤُبُ

از خاك یا از خوی پیش از فارغ شدن از نماز و کهداشتن جامه وخمیازه

وَالتَّمَطِّي وَفَرْقَعَةُ الْاَصَابِعِ وَالْاِسْتِرَاحَةُ مِنْ رِجْلٍ اِلَى

یازیدن وبانك براوردن از انكشتها وراحت ضنبیدن از یك پای بسوی های

رِجْلٍ وَتَفْرِيجُ الْاَصَابِعِ فِي غَيْرِ الرُّكُوعِ وَالتَّعْجِيلُ فِي
دیکر وکشاده داشتن انکشتان در غیر رکوع وشتاب کردن در

الْقِرَاءَةِ وَتَرْكُ تَسْوِيَةِ الرَّأْسِ مَعَ الظَّهْرِ رَاكِعًا
قرأت ـ وبرابرنکردن سررا با پشت درحالیکه رکوع کننده

وَالتَّخَطِّي ثَلَاثًا فَصَاعِدًا بِلَا عُذْرٍ لَوْ وَقَفَ بَعْدَ كُلِّ
وقدم زدن سه باربس زیاده از سه باربی عذر اکرچه ایستد بعداز هر

خُطْوَةٍ وَالتَّمَايُلُ يَمِينًا وَشِمَالًا وَقَتْلُ الْقَمْلَةِ دُونَ الثَّلْثِ
قدم ومایل شدن بجانب راست وبجانب جب وکشتن شبش کمتر از سه

وَدَفْنُهَا كَذٰلِكَ وَالْقَاءُ الْبُزَاقِ وَنَزْعُ الْقَمِيصِ وَالْقَلَنْسُوَةِ
وکور کردن شبش اینچنین ست وافکندن آب دهن وکشیدن کرته وکلاه

وَالْخُفِّ بِعَمَلٍ قَلِيلٍ وَشَمُّ الطِّيبِ وَالتَّرَوُّحُ بِالثَّوْبِ
وموزه باندك عمل وبوئیدن خوشبوی وباد کردن بجامه

وَنَحْوِهِ دُونَ الثَّلْثِ وَتَعْيِينُ السُّورَةِ لِصَلوٰةٍ مُعَيَّنَةٍ
ومانند جامه کمتر از سه وتعیین کردن سوره را برای نماز مخصوص

بِحَيْثُ لَا يَقْرَأُ غَيْرَهَا وَالْجَمْعُ بَيْنَ السُّورَتَيْنِ بِتَرْكِ
بوجهیکه نخواند سوای آنسوره وجمع کردن میان دو سوره بترك کردن

سُورَةٍ وَاحِدَةٍ بَيْنَهُمَا فِي رَكْعَةٍ وَاحِدَةٍ وَالْاِنْتِقَالُ مِنْ آيَةٍ
سورۂ واحده میان آند وسوره در رکعت واحده وکذشتن از آیت

اِلٰى آيَةٍ اُخْرىٰ لَوْكَانَ بَيْنَهُمَا سُورَةٌ وَتَقْدِيمُ السُّورَةِ الْمُتَاخِرَةِ
بسوی آیت دیکر اکرچه باشد میان آند وآیت سوره وتقدیم کردن سورۂ متاخره

عَلَى الْمُتَقَدِّمَةِ وَلَوْ فِي الرَّكْعَتَيْنِ وَالتَّسْمِيَةُ فِي كُلِّ سُورَةٍ
بر سورۂ متقدم واکرچه باشد در دو رکعت وبسم الله کفتن دراول هر سوره

فی کلّ رکعة وحمل الصبیّ بلا عذرٍ والخاصّ سبعة عشر

در هر رکعت وبرداشتن کودك بی عذر ومکروهات خاص هفده ست

انتظار الامام لمن یسمع خفق نعلیه للصلوة وتطویل

منتظر شدن امام مرکسیکه میشنود آواز نعلین او را که می آید برای نماز ودراز کردن

الرکعة الثانیة علی الاولی فی الفرایض والتوقّف فی آیة

رکعت ثانی را بر رکعت اول در نماز فرضها وایستادن در آیت

الرحمة اوالعذاب للامام والمقتدی مطلقا وللمنفرد فی

الرحمة یا در آیت عذاب مرامام ومرمقتدی خواه درفرض وخواه درنفل ومرمنفرد در

الفرایض والسجدة علی کور العمامة والصاق البطن

نماز فرضها وسجده کردن بر هچ دستار وچسانیدن شکم

بالفخذ للرجال وکذلك بسطهم العضدین ونزعهم

بران مرمردان وانچنین ست پهن کردن دو بازو وکشیدن مردان

النعلین اوالقمیص اوالقلنسوة اولبسهم بعمل قلیل

نعلین یا کرته را یا طاق را یا پوشید نشان باند عمل

وتطویل الامام الصلوة بحیث یثقل علی القوم وتخفیفه

دور از کردن امام نماز را بوجیکه گران آید بر قوم وسبك کردن

لها لعجلتهم والجاء الامام القوم للفتح اذا قرأ مایجوز

امام مرنماز برای شتاب کردن قوم وبناه آوردن امام قوم را برای کشان وقتی که خواند آنمقدار یرا که

به الصلوة وجهر القراءة فی نوافل النهار وقراءة الامام

جایز باشد باو نماز وبلند کردن قرأت را در نفلهای روز خواندن امام

آیة السجدة فیما یخافت الا فی اخر السورة وتکرار

آیت سجده را در نمازیکه مخفی خوانده می شود مگر در آخر سوره تکرار کردن

الْآيَةِ سُرُورًا أَوْحُزْنًا فِي الْفَرَايِضِ بِلَاعُذْرٍ لَا فِي النَّوَافِلِ
آیت را از روی شادی یا از روی غمکینی در نمازهای فرض بی عذر نه در نفلها

وَالسُّنَنِ مُطْلَقًا وَتَكْرَارُ السُّورَةِ فِي رَكْعَةٍ مِنَ الْفَرَايِضِ
ونه در سنتها مطلقا وتکرار کردن سوره در یک رکعت از نمازهای فرض

وَالصَّلوٰةُ رَافِعًا كُمَّيْهِ اِلَى الْمِرْفَقَيْنِ لِلرِّجَالِ وَقَوْلُ
ونماز کذاردن در حالیکه بردارنده دو آستین خود تا دو باز ومر مردان وکفتن

الْمُقْتَدِى عِنْدَ آيَةِ التَّرْغِيبِ وَالتَّرْهِيبِ صَدَقَ اللّٰهُ
مقتدی نزد آیت ترغیب وآیت ترهیب راست کفت الله تعالی

وَبَلَغَتْ رُسُلُهُ وَالْاِعْتِمَادُ بِحَائِطٍ اَوْاُسْطُوَانَةٍ بِلَا عُذْرٍ
در سانیدن پیغمبران او وتیکه کردن بدیوار ویا بستون بی عذر

فِي غَيْرِ النَّوَافِلِ (اَلْبَابُ السَّابِعُ فِي الْمُبَاحِ) وَهِيَ اَحَدَ
در غیر نماز نفلها باب هفتم در بیان مباحات نماز وآن یازده ست

عَشَرَ الْعَامُ ثَمَانِيَةٌ نَظَرُهُ بِمُوقِ عَيْنَيْهِ بِلَا تَحْوِيلِ وَجْهِهِ
مباحات عام هشت ست نکریستن مصلی بکوشهٔ دو چشم بی کردانیدن روی

وَتَسْوِيَةُ مَوْضِعِ السَّجْدَةِ مَرَّةً اَوْ مَرَّتَيْنِ وَقَتْلُ الْحَيَّةِ
وبرابر کردن جای سجده را یکبار یا دو بار وکشتن مارخواه

الْمُطْلَقَةِ مُطْلَقًا وَاِنْ احْتَاجَ اِلَى الْمُعَالَجَةِ وَفِي فَمِهِ
سیاه وخواه سفید مطلقا واکرچه محتاج شود بسوی المعالجه ودر دهن

دَرَاهِمُ اَوْدَنَانِيرُ لَاتَمْنَعُهُ عَنْ سُنَّةِ الْقِرَاءَةِ وَفِي يَدِهِ مَا
درمها یا دینارها که منع نکند از سنت قرأت ودر دست او چیزیکه

لَا يَمْنَعُ عَنْ سُنَّةِ الْاِعْتِمَادِ وَقِرَاءَةُ الْقُرْآنِ عَلَى التَّالِيفِ
منع نمرکند از سنت اعتماد وخواندن قرآن بر ترکیب

وَنَقْضُ الثَّوْبِ كَيْلَا يَلْتَصِقَ بِجَسَدِهِ فِي الرُّكُوعِ وَقِرَاءَةُ

وافشاندن جامه تاكه نچسد آن جامه بتن او در ركوع وخواندن

آخِرِ السُّورَةِ فِي رَكْعَةٍ وَآخِرِ اُخْرَى فِي اُخْرَى عَلَى

آخر سوزه دريك ركعت وآخر سورهٔ ديكر را دريك ركعت ديكر بر قول

الصَّحِيحِ وَالْخَاصُّ ثَلٰثَةٌ تَكْرَارُ السُّورَةِ فِي رَكْعَةٍ فِي

صحيح مباح خاص سه است تكرار خواندن سوره دريك ركعت در

التَّطَوُّعِ وَمُعْتَمِدًا حَايِطًا اَوْاُسْطُوَانَةً فِي التَّطَوُّعِ وَلَوْ

نفل واينكه باشد تكيه كننده ديوار را ياستون را در نفل واكرچه

بِلَا عُذْرٍ وَلَحْظُ الْاِمَامِ اِلَى مَنْ خَلْفَهُ شَاكًّا لِيَقُومَ اِنْ

باشد بى عذر ونكريستن امام بسوى كسكه درپس امام ستدرحال بودن امام شك كنند تا كه خيزد

قَامَ هُوَ وَنَحْوُهُ (اَلْبَابُ الثَّامِنُ فِي الْمُفْسِدَاتِ) وَهِيَ فِي

امام اكر خيزد آن كس ومانند او باب هشتم در بيان تباه كنندهٔ نماز ست وآن در

التَّحْقِيقِ خَمْسَةٌ عَلَى الْعُمُومِ التَّكَلُّمُ بِكَلَامِ النَّاسِ مُطْلَقًا

حقيقت پنجست بنا بر عموم سخن كفتن بسخن آدميان مطلقا ازروى

حَقِيقَةً اَوْحُكْمًا وَالضِّحْكُ وَالْعَمَلُ الْكَثِيرُ بِلَا اَصْلَاحٍ

حقيقت يا از روى حكم وخنده كردن وعمل بسيار بى اصلاح آوردن

وَتَرْكُ فَرْضٍ مِنَ الْفَرَايِضِ بِلَا عُذْرٍ وَلَوْ طَرَءَ فَوَاتُهُ

وترك فرض كردن از فرضها بى عذر اكرچه عارض شود فوت

بِدُونِ اِخْتِيَارِهِ وَتَعَمُّدُ الْحَدَثِ ✿

او بى اختيار مصلى وبقصد كردن مصلى حدث را

تمت تمام